

Týden sociologie

**program pro veřejnost v rámci Výroční konference České
sociologické společnosti (ČSS)
23. - 25. 6. 2021 Brno ONLINE!**

**organizuje Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity
(FSS MU)**

V rámci Týdne sociologie můžete nahlédnout pod pokličku největší tuzemské sociologické konference, setkat se v debatách s vědkyněmi a vědci, s absolventkami a absolventy, poslechnout si řadu zajímavých debat a přednášek. Některé z nich jsou přístupné po registraci a mají jen omezený počet míst, jiné budou streamovány na Youtube katedry sociologie FSS MU a můžete se zúčastnit diskuse na chatu. Akce, které mají český název, budou probíhat v češtině, akce s anglickým názvem budou vedeny v angličtině. Těšíme se na vás!

Pondělí 21. 6. 2021	3
Sociologické kariérní fórum aneb Kam dál se sociologií?.....	3
Úterý 22. 6. 2021	4
Sociology as literature	4
Kariérní workshop pro doktorské studující a juniorní vědkyně a vědce aneb PhD survival in academic jungle	5
Anna DURNOVÁ: Emocionální společnost a hranice politiky	6
Středa 23. 6. 2021	6
Annemarie MOL Eating in Theory: A taster	6
Proč publikovat česky?	7
Metody sběru dat z pohledu výzkumných agentur a akademické sféry	7
Čtvrtek 24. 6. 2021	8
Martin ĎURĎOVIČ Realita ve vyprávění: nesouladný soulad příhod, událostí a procesů	8
Nadya B. JAWORSKY Bias, Biography, and Boundaries: Thoughts on “Doing Migration” from a Second-Generation Migrant	9
Hlas společenských věd "ve společnosti" a "v pandemii"	9
100. let výuky sociologie v Brně	10
Spolupráce mezi zadavateli a agenturami pro sběr dat: hledání cest ke společnému cíli	10
Pátek 25. 6. 2021.....	12
Pavel BARŠA Pragmatická sociologie a politika emancipace: Boltanski a Latour jako kritikové Bourdieuovy sociální kritiky.....	12
Daniel PROKOP Zdroje nerovností: Důvody silného vlivu socioekonomického statusu na výsledky vzdělávání v ČR.....	13

Pondělí 21. 6. 2021

Sociologické kariérní fórum aneb Kam dál se sociologií?

Moderovaná diskuse

pondělí 21. 6. 2021 od 16:00

(živý přenos Youtube pro všechny s možností registrace účasti přímo v Zoomu)

„A co s tou sociologií budeš vlastně dělat?“ Otázka, která může znít povědomě mnohým studentům a studentkám sociologie – současným i těm, kteří o studiu teprve přemýšlejí. Pokud v odpovědi na ní tápete, chcete se dozvědět víc o propojení studia sociologie s praxí nebo si vytvořit konkrétnější představu, kterým směrem se po škole můžete vydat, Sociologické kariérní fórum je tu pro vás!

Zveme vás na diskuzi s úspěšnými absolventy a absolventkami brněnské sociologie, která se uskuteční on-line na platformě **Zoom**. Pokud se chcete diskuze zúčastnit, registrujte se prosím nejpozději do neděle 20. 6. pomocí tohoto formuláře: <https://forms.gle/fb81ZLmxHkiQny429>
Live stream diskuze lze sledovat i na YouTube kanálu katedry.

O své zkušenosti z kariérní cesty s diplomem ze sociologie se s vámi podělí a budou diskutovat:

Ivo Bystřičan - scénárista, dramaturg, producent

Ivo je scénárista, dramaturg a producent, vystudovaný sociolog a zároveň tvůrce dokumentárních filmů. Působí na volné noze, ale spolupracuje s Českou televizí, Inspiračním fórem při Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů Ji.hlava nebo platformou My Street Films.

Michaela Hráčková Pyšňáková - UX/Growth Researcher ve FORD, Business Design, Greenfield Labs, Silicon Valley, California

Michaela je výzkumnice s bohatými zkušenostmi ze spotřebitelského, mediálního, marketingového i akademického výzkumu. V současnosti se specializuje na výzkum uživatelských zkušeností (UX Research = User Experience Research) ve Ford Motor Company v kalifornském Silicon Valley.

Ondřej Kopecký - marketingový ředitel, Awocado s.r.o.

Ondřej je marketingový ředitel Awocado s.r.o. a bývalý vedoucí odboru marketingu a komunikace v Lesy ČR, s. p. Pod značkou „Lesní svět“, která vyrábí edukační pomůcky pro environmentální výchovu a vzdělávání, se zabývá tím, jak přivést děti i dospělé zpět k přírodě tak, aby je to bavilo.

Zuzana Révészová - výzkumnice a organizátorka v oblasti kultury a městského rozvoje

Zuzana působí jako senior projektová manažerka v Creative Industry Košice a je spoluzakladatelkou kolektivu architektek a socioložek Spolka. V současnosti si dokončuje doktorské studium na Ekonomické fakultě Technické univerzity v Košicích se zaměřením na kulturní rozvoj měst.

Lenka Šafránková Pavlíčková - poradkyně pro cizince na Oddělení sociálního začleňování na Magistrátu města Brna

Lenka působí na Oddělení sociálního začleňování, Odboru sociální péče Magistrátu města Brna. Jako poradkyně pro cizince je zodpovědná za komplexní nastavení politiky integrace cizinců v Brně. Projekt interkulturní práce, který koordinuje, nedávno získal mezinárodní cenu Sozial Marie pro výjimečné sociální inovace.

Aleš Vlček - account manager v agentuře pro výzkum trhu a marketingového poradenství SIMPLY5 s.r.o.

Aleš má v agentuře SIMPLY5 s.r.o. na starosti péči o klienty a vedení projektů. Pomáhá klientům budovat strategie pro jejich značky a vylepšovat produkty a služby tím, že pomocí kvalitativních metod výzkumu zjišťuje, jak lidé žijí a jak se chovají. Mezi prestižní klienty agentury patří například Kofola, IKEA či Netflix.

Úterý 22. 6. 2021

Sociology as literature

Moderovaná diskuse

úterý 22. 6. 2021 v 10.30 - 12.00

You can register for Zoom attendance via the Google form until June 20, or follow the discussion via stream on the YouTube.

Since C. W. Mills coined the term sociological imagination, sociologists around the world recognized this ability as a crucial component of sociological inquiry. The term reminds us that sociology does not merely accumulate and organize knowledge about societies, as Greek words *socius* and *logos* might suggest. Sociology employs imagination, intuition, and creativity to come up with hitherto inaccessible understanding of social worlds. Doing so, sociology often implicitly draws on the same heuristics as art and literature in particular. In this panel, we want to make the relation between sociological and literary thinking more transparent, advocating for their closer and symmetrical cooperation. **Ashleigh Watson**, who recently published a sociological novel *Into the Sea* (Brill, 2020), will present her idea of sociological fiction (not only) as a promising way for public sociology. **Johana Kotišová**, an author of *Crisis Reporters*,

Emotions, and Technology (Palgrave, 2019), will talk about the role of style and combination of fictional and factual in social scientific research. The host of the session, **Jan Váňa**, will moderate a discussion on the relationship between social theory and fiction, their epistemologies, and how they can enhance each other.

Kariérní workshop pro doktorské studující a juniorní vědkyně a vědce aneb PhD survival in academic jungle

online workshop

úterý 22. 6. 2021 v 12.00 - 17.00

(online workshop s nutností předchozí registrace)

Jste doktorand/ka? Jste právě v prváku a chcete se co nejrychleji zorientovat a dobře si studium naplánovat? Jste vprostřed studia a potřebujete se pohnout dál? Končíte a přemýšlíte, co pak? Pomůžeme Vám s tím ;-). Zúčastněte se workshopu "PhD survival in academic jungle" s odbornicemi na kariérní podporu a rozvoj začínajících vědkyň a vědců.

Cílem workshopu je pomoci pomoci začínajícím vědkyním a vědcům identifikovat vlastní kariérní cíle a kroky, jak jich dosáhnout, usnadnit orientaci ve vědeckém kariérním systému, zprostředkovat začínajícím vědkyním a vědcům důležité kontakty s „vrstevníky“, posílit vzájemnou výměnu zkušeností mezi účastnicemi a účastníky programu a podpořit sebevědomí začínajících vědkyň a vědců.

Workshop povedou Kateřina Cidlínská (Psychologický ústav AV ČR, Univerzita Hradec Králové) a Kateřina Machovcová (Psychologický ústav AV ČR), které se tématu systematicky dlouhodobě věnují.

Další informace naleznete na tomto letáku:

https://drive.google.com/file/d/1XDU0R1Ob778BSn_qOQ_ekoxDohCcFNI1/view?usp=sharing

Workshop se bude konat na online platformě Zoom. Pokud se chcete zúčastnit, prosím zaregistrujte se do 20. 6. přes tento formulář: <https://forms.gle/nTXK7qkmeJCLcSFBA>. Na semináři je omezený počet míst, přihlášku proto prosím považujte za závaznou a v případě změny plánů dejte vědět (na emailovou adresu terezie.loksova@mail.muni.cz), ať můžeme vaše místo nabídnout dalším zájemkyním a zájemcům. Konkrétní informace a odkaz na setkání zašleme před událostí na uvedenou emailovou adresu.

Anna DURNOVÁ: Emocionální společnost a hranice politiky

Přednáška s diskusí

úterý 22. 6. 2021 v 18.00 - 19.30

(živý stream pro všechny s možností registrace pro účast přímo v Zoomu)

Psychosociální škody způsobené pandemií jsou stále zřetelnější a vyžadují nové formy veřejné regulace. Vidíme například, jak se prohlubuje propast ve vztahu k distribuci péče a jak veřejné instituce mají omezený manévrovací prostor. Role kulturního a sociálního kapitálu při překonávání současné individuální emoční krize je stále jasnější. V důsledku pandemie dochází k novému projednávání hranic mezi soukromým a veřejným a ústřední roli hrají emoce - vyjádření našich pocitů i kontext polarizujících diskusí o společenském vývoji. Jedna věc je však často přehlížena: pocity a emoční postoje mají strukturální příčiny. Ty by měly být sociologicky analyzovány, aby se zjistilo, proč je emoční zátěž nebo osobní krize snáze nebo obtížněji zvládnutelná. Tímto způsobem lze také vysvětlit měnící se dynamiku politiky a lépe porozumět soužití lidí se všemi jejich požadavky na rozmanitost našich každodenních životů.

Přednášky Anny Durnové a následné diskuze se můžete zúčastnit na online platformě Zoom (v takovém případě se prosím zaregistrujte do 20. 6. přes tento formulář: <https://forms.gle/JAgEJb7R89hppRFZ6>) a nebo ji sledovat na streamu bez registrace.

Středa 23. 6. 2021

Annemarie MOL Eating in Theory: A taster

Přednáška s diskusí

středa 23. 6. 2021 v 9.30 - 10.30

Keynote lecture accessible via stream on YouTube.

In theory, eating is low, thinking high. The argument used to be that eating is something that all living creatures do, while thinking is uniquely human. These days plants and non-human animals gradually more considerate attention, but the hierarchy of old still hides in the analytical terms that circulate in the humanities and the social sciences. The book *Eating in Theory* interferes with this. It starts out from the idea that downgrading eating as a mere

precondition for higher pursuits, and deploring caring for food as tediously laborious, is not particularly helpful in the face of ecological destruction. As a countermove, I tell stories about eating practices, mostly in the Netherlands. The aim is not to learn *about* eating, but to take inspiration *from* it in recalibrating theory terms – here: *being, knowing, doing and relating*.

Proč publikovat česky? **Moderovaná diskuse**

středa 24. 6. 2021 v 18.15 - 19:45

Lze sledovat stream na YouTube katedry sociologie FSS MU.

Publikování v angličtině a dalších světových jazycích se postupně stalo běžnou realitou českých sociálních věd, mj. i v návaznosti na proměňující se kritéria hodnocení české vědy v kontextu veřejné politiky. Tomuto trendu se postupně přizpůsobují i česká odborná periodika, a postupně také česká vydavatelství. Existuje nicméně celá řada důvodů, proč je nutné celý proces reflektovat a zamýšlet se nad publikováním českých sociálně-vědních textů také v češtině - může jít o přesnější a výstižnější diskusi nad různými společenskými fenomény, příspěvek k lepší vnitřní tematické a výzkumné provázanost české sociální vědy, a v neposlední řadě rovněž užší a intenzivnější kontakt s českým publikem (někdy i zprostředkovaně skrze média). Jak se s touto situací vyrovnali a vyrovnávají redaktoři důležitých českých sociologických časopisů a vydavatelství? Vnímají tento konflikt jako trvalý, nebo dočasný? Má podle nich publikování v češtině smysl a proč? Co očekávají od blízké budoucnosti? Pozvání do diskuse přijali:

Marek SKOVAJSA (Sociologický časopis), Zuzana UHDE (Gender a výzkum), Pavel POSPĚCH (Sociální studia), Alena MILTOVÁ (SLON)

Metody sběru dat z pohledu výzkumných agentur a akademické sféry **Moderovaná diskuse**

středa 23. 6. 2021 v 18.15 - 19.45

Lze sledovat stream na YouTube katedry sociologie FSS MU

Dialog zástupců a zástupkyň agentur pro sběr empirických dat a akademické sociologické obce o tradici a inovaci v metodách sběru dat. Pod heslem "Tvoříme veřejný obraz sociologie společně" přinášíme k jednomu virtuálnímu stolu zkušenosti se sběrem dat "v terénu", a budeme je konfrontovat se znalostí "by the book", tedy tradice a dobré praxe metodologie sociologického výzkumu. Cílem není najít jediná správná řešení, nebo obhajovat různé tradice a školy, ale společně přemýšlet o nových příležitostech a dynamických okolnostech sběru sociologických dat.

V diskusi budou položeny např. tyto okruhy a otázky:

- Kvalita dat: pohledy na základní parametry hodnocení kvality a vypovídací hodnoty
- Co se osvědčuje v komerčním výzkumu, jaké metody se nejčastěji používají a proč? V čem se nejvíce experimentuje?
- Jaké zajímavé testy metodik sběru dat probíhají v akademickém prostředí?
- Telefonické dotazování - falešné zdroje nedůvěry?
- Online a náhodný výběr? Vypovídací hodnota online panelů a sběru dat online.
- Klesající ochota respondentů odpovídat a co s tím.

Pozvání k virtuálnímu kulatému stolu přijali:

Petra PRŮŠOVÁ (Kantar), Martin LAKOMÝ (FSS MU, Mendelova Uni), Ladislav RABUŠIC (FSS MU), Filip RYBÍN (NMS Market Research)

Čtvrtek 24. 6. 2021

Martin ĎURĐOVIČ Realita ve vyprávění: nesouladný soulad příhod, událostí a procesů **Přednáška s diskusí**

čtvrtek 24. 6. 2021 v 13.00 - 14.00

Pozvaná přednáška, lze sledovat stream na YouTube katedry sociologie FSS MU.

Vyprávíme druhým o sobě, o druhých a o světě, a prostřednictvím této interpretativní aktivity konstruujeme smysl sociálního dění (minulého, přítomného, budoucího). Ať už byl zájem o narativitu v posledních desetiletích motivován nejrůzněji, myšlenka, že vyprávění konstruuje realitu, určovala uvažování o tomto tématu v sociální (meta)teorii. Prvky sociálního konstruktivismu nacházíme v řadě výzkumných programů a ve zjednodušené podobě pronikly do laického povědomí post-faktické doby.

Přednáška přispěje do debaty o východiscích narativního výzkumu. Zaměří se na pojem narativního realismu a objasní, proč je potřebné uchovat vztah vyprávění k realitě mimo aktivity interpretací. Narativní výzkum objeví nová témata, pokud dovede vyprávění chápat nejen jako konstrukci, nýbrž také jako zkušenost reality, která je zdrojem informací a umožňuje reflektovat důsledky a možnosti jednání.

Ve společnostech pozdní modernity se řád udržuje skrze změnu. Za pomoci vyprávění se různí aktéři vyrovnávají se zkušeností času. Historiky a příběhy, které líčí změnu řádu jako „soulad nesouladného“, prostřednictvím vyprávění o příhodách, událostech a procesech vypovídají o nesouladné realitě sociálního dění.

Přednáška vychází z knihy *Vyprávění a rozhovor. Teorie sociální intersubjektivní*, kterou v roce 2019 vydalo Sociologické nakladatelství (SLON) a která rozvíjí spojení morfogenetického přístupu Margaret Archerové s koncepcí narativní figurace Paula Ricoeura.

Nadya B. JAWORSKY Bias, Biography, and Boundaries: Thoughts on “Doing Migration” from a Second-Generation Migrant

Přednáška s diskusí

Thursday 24. 6. 2021 at 13.00 - 14.00

Keynote lecture accessible via stream on YouTube.

In keeping with this year’s conference theme, in this talk, I will reflect on studying migration from the perspective of a second-generation migrant. Following the reflexive turn in migration studies, I explore the idea of “doing migration,” suggested by Anna Amelina. With this term, she refers to the social practices that are linked to specific categorizations and narratives of belonging, which turn people on the move into “migrants.” As scholars, we may engage in the stigmatization and exclusion of this category of people without even being conscious of doing so. Avoiding this trap requires tremendous reflexivity. Through my personal and family story of migration, I speak to the importance of categorization processes, highlighting three distinct but interrelated aspects – *bias*, *biography* and *boundaries*. First, it is crucial to look at conscious and unconscious biases, whether my own or those of others. Second, reflecting on the parts of my biography that contributed to my evolution as a scholar helps to reveal the sources of bias. Finally, the concepts of symbolic boundaries and boundary work helps to frame my reflections with the institution of academia and the sociology of migration in particular.

Hlas společenských věd "ve společnosti" a "v pandemii"

Moderovaná diskuse

čtvrtek 24. 6. 2021 v 17.15 - 18.15

Lze sledovat stream na YouTube katedry sociologie FSS MU.

Diskuse naváže na jedno ze silně rezonujících témat lednové akce „Sociologické reflexe pandemie“ pořádané Českou sociologickou společností, kde se znovu otevřela otázka role sociologie a obecně sociálně-vědního poznání v krizových i nekrizových obdobích. Co nám situace pandemie ukázala, odhalila nebo zvýraznila s ohledem na postavení sociálních věd v Česku? Dá se říci, že sociální vědy v pandemii covidu-19 selhaly a nechaly si tak uniknout

příležitost, jak svůj vliv posílit? A jaké je vlastně dlouhodobé postavení sociálních věd v tuzemském veřejném prostoru? Odpovědi (nejen) na tyto často se opakující otázky budeme hledat prostřednictvím rozhovoru lidí z různých oborů. Nabídnout své názory a diskutovat přijdou hosté a hostky z médií, politiky a sociálních věd. Pozvání přijaly:

Blanka NYKLOVÁ (SOÚ AV), Daniela OSTRÁ (Mladí sociální demokraté), Adéla SKOUPÁ (Deník N)

100. let výuky sociologie v Brně **Speciální sekce**

čtvrtek 24. 6. 2021 v 18.30 - 20.00

Lze sledovat stream na YouTube katedry sociologie FSS MU.

Sekce se systematicky zaměří na reflexi tzv. brněnské sociologické školy. Je koncipována jednak jako připomínka vzniku brněnské sociologie a osoby I.A. Bláhy, jednak jako reflexe vývoje pracoviště v době nedávné a současné. Dva příspěvky se zaměří na okolnosti, které formovaly teoretický a metodologický charakter tzv. Bláhovy školy včetně mezinárodního prostředí, a na možnosti aktuálního navazování na Bláhovu obecnou sociologickou teorii. Další dva příspěvky budou věnovány období "hibernace" a cestě obnovy brněnské sociologie ve 20. století, a konečně i aktuálním teoretickým a metodologickým východiskům brněnské sociologie. Sekce chce nabídnout pohled na utváření brněnského sociologického pracoviště v dlouhodobé perspektivě a ukázat, do jaké míry lze dnes hovořit o jeho historickém navazování na teoreticko-metodologické kořeny a nakolik spíše o emancipaci a znovu-navazování v kontextu stávajícího mezinárodního prostředí. Pozvání k účasti přijali:

Marek SKOVAJSA (FF UK), Dušan JANÁK (SLU), Petr MAREŠ (FSS MU), Petr FUČÍK (FSS MU).

Spolupráce mezi zadavateli a agenturami pro sběr dat: hledání cest ke společnému cíli **Moderovaná diskuse**

čtvrtek 24. 6. 2021 v 18.30 - 20.00

Lze sledovat stream na YouTube katedry sociologie FSS MU

Bez sběru empirických dat by sociologie neexistovala. Kvantitativní výzkum přitom často potřebuje vyšší počet vyplněných dotazníků, kvalitativní výzkum specifické populace. Proto si univerzity, výzkumné instituty, státní správa i další aktéři nezdědka sjednávají sběr dat u externích agentur. Jak by ale měla vypadat "ideální zakázka" ze strany zadavatele tak, aby pro dodavatele byla zvládnutelná, a navíc dostatečně atraktivní jako zdroj příjmů? Jaké formy kontroly sběru dat se zadavatelům osvědčují? Jak nastavit efektivní komunikaci mezi

zadavateli a agenturami? Moderovaná diskuse je druhou ze série “Tvoříme veřejný obraz sociologie společně”, a pozvání k virtuálnímu kulatému stolu přijali:

Jana HAMANOVÁ (SC&C), Ondřej NÝVLT (STEM/MARK), Jan SLÁDEK (FF UK), Hynek JEŘÁBEK (FSV UK)

Pátek 25. 6. 2021

Pavel BARŠA Pragmatická sociologie a politika emancipace: Boltanski a Latour jako kritikové Bourdieuovy sociální kritiky Přednáška s diskusí

pátek 25. 6. 2021 v 13.00 - 14.00

Pozvaná přednáška, lze sledovat stream na YouTube katedry sociologie FSS MU.

Dva nejvýznamnější představitelé francouzského sociologického pragmatismu Luc Boltanski a Bruno Latour převrátili v posledním desetiletí minulého století na hlavu Bourdieuvu kritickou sociologii, která do té chvíle ve Francii akademicky dominovala. Zatímco ona chápala každou lokální interakci prizmatem globální struktury, aby pak ohlásila aktérům skutečný smysl jejich jednání, jenž jim bez ní musel zůstat skryt, Latour a Boltanski vzali vážně vědění aktérů. Byli-li funkcí Bourdieuvy sociologie odhalovat pravdu o systému sociálního panství a dávat ji utlačovaným jako zbraň v boji za emancipaci z něj, pak funkcí Boltanského a Latourovy sociologie bylo rekonstruovat různá mínění mobilizovaná v místních kontroverzích. Kritiku prováděnou sociologem vystřídala sociologie kritiky prováděné aktéry. Rezignace na uchopení celku a zúžení pozornosti na lokální spory a události korespondovaly se smrtí revolučních ideologií v sedmdesátých letech a nástupem liberální hegemonie v letech osmdesátých a devadesátých: jako by sociologie šla s post-revolučním duchem doby a vzdala se své radikálně kritické funkce. To alespoň naznačoval sám Boltanski (spolu s Eve Chiapello) v *Novém duchu kapitalismu* (1999), když tvrdil, že Latourova verze pragmatického obratu, v jejímž centru stál koncept sítě, měla styčné body se „síťovou“ ideologií post-fordistického kapitalismu. Posléze Boltanski rozšířil své konstatování o komplicitě pragmatického obratu v sociologii s nástupem liberální hegemonie v politice i na tu její verzi, kterou představovala jeho a Thévenotova kniha *De la justification* (1993). Tuto sebe-kritiku provedl v knize *O kritice* (2009), v níž se snažil narýsovat obrysy „sociologie emancipace“, která by vyváženě syntetizovala strukturální a pragmatický přístup. Zato Latour se kát odmítl. V textech posledních dvaceti let tvrdí nejen to, že jeho sociologie se o žádnou syntézu nemusí pokoušet, neboť již stojí mimo antinomie jednání a struktury a interpretace a vysvětlení, ale také to, že již poskytuje vědění schopné aktivně se účastnit současných emancipačních bojů.

Daniel PROKOP Zdroje nerovností: Důvody silného vlivu socioekonomického statusu na výsledky vzdělávání v ČR

Přednáška s diskusí

pátek 25. 6. 2021 v 14.10 - 15.10

Pozvaná přednáška, lze sledovat stream na YouTube katedry sociologie FSS MU.

Příspěvek navazuje na výzkumy vzdělanostních nerovností v České republice. Ukazuje pokračující vysoký vliv socioekonomického statusu rodičů na výsledky žáků 9. tříd v mezinárodních šetřeních PISA a následně se ale snaží analyzovat příčiny tohoto vlivu. Analýza ukazuje, že s úspěšností ve vzdělávání nesouvisí pouze ekonomická pozice rodičů, ale také jejich kulturní a sociální kapitál (respektive jejich absence), a to zejména v rámci nižších socioekonomických tříd. Dále analýzy ukazují, že s vzdělávacími problémy dětí z chudších a znevýhodněných rodin výrazně souvisí stabilita a nebytová forma bydlení a to, zda strávily alespoň 2 roky v předškolním vzdělávání. V poslední části se příspěvek věnuje diferenciaci kvality školství a regionální heterogenitě výsledků. Ukazuje, že zdrojem nerovnosti v českém vzdělávání jsou velké rozdíly v socioekonomickém složení a výsledku škol a že na mikroregionální úrovni (ORP) míru neúspěšnosti ve vzdělávání silně determinují destabilizující formy chudoby (exekuce, bytová nouze dětí). S ohledem na diskutované strategie vzdělávání příspěvek na konci shrnuje některé policy implikace zjištění a možná řešení.